

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 346/2011-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť E. K., R., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoD/2/2009 z 30. júla 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. D/304/98 zo 6. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2011 doručená sťažnosť E. K. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoD/2/2009 z 30. júla 2009 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. D/304/98 zo 6. novembra 2008 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozhodnutím prerokoval v právnej veci sťažovateľky dedičstvo po jej nebohej matke M. P. (ďalej len „poručiiteľka“) tak, že určil čistú hodnotu dedičstva po poručiiteľke na sumu 571 667 Sk, ktorú odvodil z vyplatenej reštitučnej náhrady vo výške 411 890 Sk a zápočtu hodnoty daru vo výške 170 720 Sk, a sťažovateľke priznal jej dedičský podiel vo výške 5/8 z tejto hodnoty a ostatným deťom poručiiteľky priznal ich dedičský podiel vo výške 1/8 z čistej hodnoty dedičstva. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky svojím napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej atakovala správnosť a zákonnosť skutkových záverov súdov v jej právnej veci, keď pozostalosť po poručiiteľke rozdelili, s prihliadnutím na testament poručiiteľky, podľa zákonných podielov pre jednotlivých dedičov. V tejto súvislosti uviedla, že „... okresný súd... v rozhodnutí o dedičstve, k dedičstvu, ktoré patrí výlučne mne... t. j. 411.890,- Sk na základe dedenia z platného závetu, započítal hodnotu daru vo výške 170.720,- Sk a celkovú sumu 582.610,- Sk rozdelil na osminy... Takéto rozhodnutie okresného súdu aj keď bolo potvrdené krajským súdom považujem za rozhodnutie v totálnom rozpore so zákonmi a dobrými mravmi.“. Pri argumentácii vychádzala zo svojho presvedčenia o oprávnenosti svojich dedičských nárokoch po poručiiteľke, a to z dôvodu, že „Poručiiteľka v čase svojej smrti nemala v zmysle závetu ani nehnuteľnosti, ani veci. Mala len právo vyplývajúce zo zákona č. 229/1991 Zb a nasl. Dedička E. K... smrťou poručiiteľa t. j. dňom 14. 05. 1998 zdedila, toto jej poručené právo. Či si jediná dedička z platného závetu, zdedené právo uplatní alebo nie, je v dedičskom konaní č. D 304/1998 irelevantné.“, ako aj z toho dôvodu, že „Moja matka vedela komu a prečo má darovať... Vedela, že len ja a výlučne pre seba, som pracovala na navrátení skonfiškovaných nehnuteľností... tiež vedela, že len ja som ochotná zrekonštruovať dedičstvo po našich predkov od roku 1646 a zachovať ho pre ďalšie generácie nášho rodu.“.

3. Sťažovateľka sa v podanej sťažnosti domáhala taktiež vyslovenia porušenia svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, k porušeniu ktorého dôvodila: „Domnievam sa, že... nedôvodné naťahovanie času, ako aj samotná skutočnosť, že dedičské konanie... trvalo viac než 12 rokov je dôkazom, že v súlade

s čl. 48 ods. 2 Ústavy – aby sa moja vec prerokovala bez zbytočných prietahov a že moje právo na prerokovanie veci v primeranej lehote bolo atakované, porušené.“ Zároveň sa domáhala vyslovenia porušenia aj svojich majetkových práv: „Tiež došlo k porušeniu mojich majetkových práv.“ Porušenie týchto práv odvodzuje od súdmi uložených povinností vyplatiť z dedičstva ďalších dedičov, zo zaplatenia odmeny a hotových výdavkov súdnemu komisárovi, zaplatenia poplatku za podané odvolanie a zaplatenia poplatku za prejednanie dedičstva.

4. Sťažovateľka sa v podanej sťažnosti domáhala jej prijatia na ďalšie konanie a následne toho, aby ústavný súd „vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením či iným zásahom, v tomto konkrétnom prípade uznesením Krajského súdu..., ako súd odvolací č. k. 9 CoD/2/2009 zo dňa 30. júla 2009, ktorým je potvrdené uznesenie Okresného súdu... č. k. D 304/98-133 zo dňa 06. 11. 2008 boli porušené moje práva a slobody a aby zrušil tieto rozhodnutia v celom rozsahu“. Ďalej požiadala ústavný súd o zastavenie exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. EX 506/2009 proti nej, o potvrdenie dedičstva po poručiťke na základe závetu z 8. januára 1995 v jej prospech – „... závetná dedička E. K... nadobúda dedičstvo v zmysle napísaného závetu. Predmetom dedenia sú všetky nehnuteľnosti, veci a práva, ktoré boli poručiťke... štátom skonfiškované a neskôr vrátené v rámci reštitúcií.“, o ustanovenie advokáta pre konanie pred ústavným súdom a v neposlednom rade o vyplatenie rozsiahleho odškodnenia z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, rôznych finančných náhrad a kompenzácií, ako aj satisfakcie za porušenie svojich práv.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy

7. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

8. Sťažnosť sťažovateľky smeruje proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 9 CoD/2/2009 z 30. júla 2009 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. D 304/98 zo 6. novembra 2008. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 2009. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 11. júla 2011, to znamená

dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Z uvedeného dôvodu ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti v tejto jej časti z dôvodu oneskorenosti jej podania.

II.B

9. Sťažovateľka v podanej sťažnosti žiadala ústavný súd, aby potvrdil nadobudnutie dedičstva po poručiťke na základe závetu z 8. januára 1995 v jej prospech – „... *závetná dedička E. K... nadobúda dedičstvo v zmysle napísaného závetu*“. Taktiež požiadala ústavný súd o zastavenie prebiehajúceho exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. EX 506/2009 – „*Taktiež žiadam... Ústavný súd SR, aby zrušil, zastavil exekúciu č. EX 506/2009, ktorá je dôsledkom (iným zásahom) vyššie uvedených uznesení č. k. D 304/98.*“.

10. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

11. Pokiaľ sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol v merite jej právnej veci a priznal jej v rámci dedičského konania pozostalosť po poručiťke ako jedinej a výlučnej závetnej právnej nástupkyne, tak právomoc v tomto smere mal/má a vykonal/vykonáva všeobecný súd, ktorého rozhodnutie v rámci odvolacieho konania môže preskúmať vyšší súd. Obdobne aj pri požiadavke sťažovateľky o zastavenie prebiehajúceho exekučného

konania je príslušným na takéto konanie všeobecný súd [§ 57 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov]. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd rozhodol o takých právnych skutočnostiach na rozhodnutie, o ktorých nemá právomoc vyplývajúcu mu zo zákona, ústavy alebo medzinárodnej zmluvy garantujúcej ochranu práv a slobôd, a preto bolo potrebné rozhodnúť o odmietnutí sťažnosti v tejto jej časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C

12. Sťažovateľka v podanej sťažnosti taktiež ústavný súd žiadala, aby jej priznal rozsiahle odškodnenie z titulu nemajetkovej ujmy, rôznych finančných náhrad a kompenzácií, ako aj satisfakcie za porušenie jej práv.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

14. Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojich majetkových práv, ktoré v podanej sťažnosti ani neoznačila, len v kontexte svojvoľnosti a arbitrárnosti záverov napadnutého rozhodnutia krajského súdu v jeho spojení s prvostupňovým rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne sa ich porušením zaoberať z dôvodu, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými rozhodnutiami súdov a možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, v dôsledku čoho nemožno uvažovať ani o porušení práv majetkového charakteru.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti v tejto jej časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2011